

เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๔ คน ยื่นคำร้องมีข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และแผ่นวีซีดีบันทึกการอภิปราย สรุปความได้ว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการ มีการปรับลดเงินงบประมาณบางกระทรวง บางกรม และบางหน่วยงานของรัฐออก มียอดรวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ ๒๒,๕๐๗,๓๘๓,๑๐๐ บาท และได้นำเงินงบประมาณที่ได้ปรับลดลงดังกล่าวกลับมาเพิ่มเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยมีได้มีการ นำเข้าสู่การพิจารณารับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร ถือเป็นกรกระทำโดยมิชอบเนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ไม่มีรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงประมาณการรายรับ เอกสารประกอบ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และแผนงานของแต่ละรายการอย่างชัดเจนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ และมาตรา ๑๖๘ อีกทั้งรัฐธรรมนูญยังให้เวลาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีถึง ๑๐๕ วัน จึงยังมีเวลาที่จะจัดทำรายละเอียดของงบประมาณรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นได้ นอกจากนี้ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กระทำการที่ต้องห้ามโดยได้เปิดให้ผู้มีอำนาจกำกับการใช้หรือใช้งบประมาณสามารถมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการสามารถใช้เงินงบประมาณรายจ่ายได้ จึงอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๙) เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำดังกล่าวมาข้างต้นเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก อันมีผลให้ การกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป

๒. ประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้วเห็นว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ร่วมกันเข้าชื่อเสนอความเห็นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยว่า มีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก หรือไม่ ส่วนข้อที่ว่ามิได้มีการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นกรณีที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงจากคำร้องรวมทั้งคำชี้แจงของผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งหลักฐานและเอกสารประกอบ ได้ความว่า คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยตั้งวงเงินไว้จำนวน ๑,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สภาผู้แทนราษฎรมีมติในวาระ ที่หนึ่งชั้นรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว คณะกรรมการได้ปรับลดวงเงินลง ๒๒,๕๐๕,๒๓๘,๑๐๐ บาท สำนักงบประมาณจึงมีหนังสือแจ้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่ยังมีความจำเป็นในการใช้งบประมาณ ให้จัดทำคำขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายเฉพาะรายการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลตามแนวทางและหลักเกณฑ์การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบแล้ว ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นได้ส่งคำขอเพิ่มงบประมาณต่อสำนักงบประมาณเพื่อรวบรวม วิเคราะห์ สรุปผลเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามรายการและจำนวน ที่สำนักงบประมาณนำเสนอจำนวนสองครั้งเป็นวงเงินจำนวน ๘๘,๘๗๕,๓๓๐,๐๐๐ บาท และ มอบหมายให้สำนักงบประมาณนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งแม้ว่าจะเป็นยอดเงินงบประมาณเกินกว่าที่คณะกรรมการได้มีมติปรับลดเงินงบประมาณไป แต่ก็เป็น การเสนอเพื่อเป็นทางเลือกให้คณะกรรมการเลือกดูว่า รายการใดมีความเหมาะสมที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสาธารณะที่สำคัญของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ที่กำหนดไว้ แต่การปรับเพิ่มจะต้องไม่เกินกว่าที่ได้ปรับลดไปและเมื่อรวมยอดทั้งหมดแล้วจะต้อง ไม่เกินกว่า ๑,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามวงเงินที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ในครั้งแรก ทั้งนี้ ก็ถือเป็นการดำเนินการตามกระบวนการจัดทำและอนุมัติงบประมาณดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การขอแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายของคณะรัฐมนตรีมิได้มีเอกสารประกอบที่แสดงถึงรายละเอียดของแผนงานและโครงการในแต่ละรายการของการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน เป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยได้ว่าคณะกรรมการจะพิจารณาโดยไม่มีฐานข้อมูลเพียงพอที่จะใช้ประกอบการพิจารณาได้อย่างไร การพิจารณาและลงมติของคณะกรรมการน่าจะทำได้กระทำไปโดยมีส่วนร่วมเห็นในการใช้จ่ายงบประมาณส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ด้วย อันเป็นการกระทำไปโดย มีผลให้กรรมการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ลงมติเห็นชอบให้มีการเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายมีส่วนร่วมในการใช้งบประมาณรายจ่ายดังกล่าวด้วย ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม นั้น เป็นเพียงการคาดคะเนและห่วงกังวลของผู้ร้องว่า การแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณดังกล่าวอาจเป็นการกระทำที่เปิดโอกาสให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการสามารถมีส่วนในการใช้เงินงบประมาณรายจ่ายได้ แต่จากเอกสารหลักฐานที่ปรากฏในการพิจารณาอย่างไม่ถึงขนาดที่จะให้อนุมานข้อเท็จจริง ได้ว่า มีการกระทำใดของกรรมการหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดมีผลให้กรรมการหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่ายอย่างไร อีกทั้งจากการชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนผู้ร้องและผู้แทนประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบเอกสารที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ ก็ยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานใดแสดงให้เห็นได้ว่า มีการเสนอหรืออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ ที่จะมีส่วนในการใช้งบประมาณนั้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอย่างไร กรณีจึงฟังไม่ได้ว่ามีกรกระทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการคนใดเข้าไปมีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันจะเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ของสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการไม่มีการกระทำใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายซัช ชลวร นายจรัญ ภักดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร นายเฉลิมพล เอกอรุ นายนุรักษ์ มาประณีต นายบุญส่ง กุลบุปผา นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๙๙ ก วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นายสำราญ นามบุตร ผอ.กค. ๕

ย่อโดย นายสำราญ นามบุตร
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕